

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Groningen

Vergadering 8 december 2017

KERNCENTRALE EMSLAND: VOORBEREIDING KERNONGEVALLEN

Tijdens onderhoudswerkzaamheden aan de kerncentrale Emsland - gelegen ten noordoosten van Enschede, nabij de Duitse plaats Lingen - is op 15 november jl. een klein lek in een koelwaterleiding ontdekt. Het geconstateerde lek werd tijdens deze werkzaamheden direct verholpen.

Hoewel de veiligheid - afgaande op berichtgeving van de Duitse autoriteiten - in dit geval niet in het geding lijkt te zijn geweest, is deze gebeurtenis voldoende aanleiding om u te informeren over de afspraken die in Nederland zijn gemaakt met betrekking tot de voorbereiding op kernongevallen en de activiteiten van Veiligheidsregio Groningen op dit gebied.

Harmonisatie voorbereiding kernongevallen

Op 2 juli 2014 informeerde toenmalig minister Kamp van Economische Zaken de tweede kamer over de harmonisatie van voorbereiding op en maatregelen bij kernongevallen in Nederland. Doel daarvan was dat in ons land dezelfde maatregelen worden genomen als in onze buurlanden. Bovendien werd met deze wijziging voldaan aan internationale standaarden op dit gebied.

Belangrijk effect van de harmonisatie was dat de zogenaamde interventieniveaus¹ en de daarmee samenhangende preparatiezones² werden aangepast. Zo werd de contour waarbinnen (onder andere) een jodium-distributieplan moet worden opgesteld verruimd van 50 naar 100 kilometer. Ongeveer 70% van de regio Groningen valt sindsdien binnen deze 100 kilometercontour.

Distributie jodiumtabletten

Vanwege de verruiming van genoemde contour heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) afgelopen oktober inwoners van een groot aantal gemeenten in Groningen preventief jodiumtabletten verstrekt. Dit betrof een zogenaamde predistributie.

Veiligheidsregio's die geheel of gedeeltelijk binnen de 100 kilometercontour van een kernreactor vallen dienen zich daarnaast voor te bereiden op nooddistributie ten tijde van een kernongeval, bedoeld voor bijvoorbeeld mensen die de tabletten zijn kwijtgeraakt. De veiligheidsregio's kunnen daarbij gebruik maken van een landelijk modelplan. Dit plan is momenteel in voorbereiding bij GGD / GHOR Nederland. Veiligheidsregio / GGD-GHOR Groningen sluit aan bij de ontwikkeling ervan. Uiteraard wordt u geïnformeerd over de voortgang.

Rampbestrijdingsplan kerncentrale Emsland

Onder meer vanwege de afstand van (een deel van) de regio tot het object heeft Veiligheidsregio Twente in 2012 een rampbestrijdingsplan voor de kerncentrale opgesteld. Dit plan werd ontwikkeld in samenwerking met en mede vastgesteld door de twee buurregio's IJsselland en Drenthe, beide gelegen binnen de toenmalige 50 kilometercontour.

Veiligheidsregio Twente heeft aangegeven het rampbestrijdingsplan op korte termijn te gaan herzien. In lijn met de eerdere aanpak zal de herziening plaatsvinden in samenwerking met de acht regio's die binnen de nieuwe 100 kilometercontour vallen. Het is de bedoeling dat dit proces in de loop van 2018 wordt afgerond.

¹ Een interventieniveau is een stralingsdosis waarboven het nemen van een beschermingsmaatregel gerechtvaardigd is.

² Een preparatiezone is een gebied waarbinnen één of meerdere beschermingsmaatregelen worden voorbereid. Dit gebeurt vóórdat er sprake is van een ongeval.

Voor Veiligheidsregio Groningen geldt - recentelijk nog bevestigd door de inspectie - geen wettelijke verplichting om een rampbestrijdingsplan op te stellen voor de kerncentrale Emsland. Vanwege het feit dat onze provincie inmiddels grotendeels binnen de 100-kilometercontour valt, zullen wij desalniettemin actief deelnemen aan hiervoor genoemde herziening. Wij houden u op de hoogte van het verloop en de resultaten van dit traject.

Vragen Provinciale Staten

De SP-fractie van Provinciale Staten heeft recentelijk enkele vragen gesteld aan Gedeputeerde Staten over de lekkage bij kerncentrale Emsland. Veiligheidsregio Groningen heeft een bijdrage geleverd aan de beantwoording van die vragen. Onze antwoorden op de gestelde vragen zijn ter informatie bijgevoegd en liggen inhoudelijk vanzelfsprekend in de lijn van hetgeen hiervoor is beschreven.

Besluit

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Groningen besluit:

1. kennis te nemen van de manier waarop de nooddistributie van jodiumtabletten wordt voorbereid;
2. kennis te nemen van de deelname van Veiligheidsregio Groningen aan de herziening van het rampbestrijdingsplan Kerncentrale Emsland door Veiligheidsregio Twente;
3. kennis te nemen van de bijdrage van Veiligheidsregio Groningen aan de beantwoording van vragen van de SP-fractie in Provinciale Staten over de lekkage bij kerncentrale Emsland.

Bijlage

Bijdrage Veiligheidsregio Groningen aan beantwoording vragen SP aan Gedeputeerde Staten

- 2. Kunt u bij de Veiligheidsregio Groningen of bij de landelijke overheid nagaan hoe de Duitse autoriteiten tot de conclusie zijn gekomen dat er geen sprake was van een gevaarlijke situatie?**

Dat is bij Veiligheidsregio Groningen niet bekend. Veiligheidsregio Groningen is niet betrokken bij de bronbestrijding in geval van incidenten in of bij de Duitse kerncentrale in Lingen.

- 4. Kunt u bij de Veiligheidsregio Groningen of bij de landelijke overheid nagaan wat er precies gebeurd is in de kerncentrale? Uit welk koelwatersysteem is er een lekkage geweest? Betrof dit de primaire, secundaire of tertiaire kring, of betrof het een ander systeem? Indien het een ander systeem betrof, wat was hiervan de functie? Wat zouden de slechtst denkbare gevolgen kunnen zijn geweest van het lek?**

Veiligheidsregio Groningen speelt geen rol in het onderzoek naar incidenten bij de kerncentrale Emsland. Veiligheidsregio Groningen beschikt dus ook niet over de details van deze lekkage. Wel heeft Veiligheidsregio Groningen na het incident het bericht geraadpleegd dat het Niedersächsisches Ministerium für Umwelt, Energie und Klimaschutz heeft gepubliceerd, waarin melding werd gemaakt van een kleine lekkage in een leiding van een koelwatersysteem bij de Emsland centrale. Het lek kwam volgens de Duitse autoriteiten aan het licht bij een onderhoudsinspectie.

Het officiële bericht van de autoriteiten:

Das Niedersächsische Ministerium für Umwelt, Energie und Klimaschutz als die zuständige atomrechtliche Aufsichts- und Genehmigungsbehörde wurde heute (Mittwoch) von der Betreiberin des AKW Emsland (KKE) über eine Kleinstleckage im Nebenkühlwassersystem informiert.

Die Leckage ist gemäß Atomrechtlicher Sicherheitsbeauftragten- und Meldeverordnung - AtSMV nach Kriterium N 2.2.1 (INES 0) meldepflichtig. Die Leckage wurde bei einer Sichtprüfung im Rahmen planmäßig durchzuführender vorbeugender Instandhaltung entdeckt. Betreiberseitig ist vorgesehen, den betroffenen Leitungsabschnitt noch während der Wartungsarbeiten auszutauschen.

Das Nebenkühlwassersystem ist ein kombiniertes System, das zur Wärmeabfuhr aus der Anlage sowohl im Normalbetrieb zum Beispiel von betrieblichen Einrichtungen wie etwa Klimaanlage als auch bei Störfällen genutzt werden kann.

- 7. Welke vorm van dialoog of samenwerking bestaat er tussen u of de Veiligheidsregio Groningen met de Bundesregierung in Berlijn en de Landesregierung in Hannover met betrekking tot de kerncentrale in Lingen? Op welke termijn verwacht u op de hoogte te kunnen zijn in het geval van een calamiteit?**

Er is geen 'dialoog of samenwerking' tussen Veiligheidsregio Groningen met de Bundesregierung in Berlijn en de Landesregierung in Hannover. Wel heeft Veiligheidsregio Groningen samen met Veiligheidsregio Drenthe een overeenkomst met Landkreis Emsland en Landkreis Leer voor grensoverschrijdende samenwerking bij zware ongevallen en rampen.

Veiligheidsregio Groningen zal in geval van (dreiging van) een nucleaire calamiteit bij de Emsland kerncentrale snel op de hoogte zijn. Als daar sprake van is (ook al bij een vooralarm), meldt de exploitant van de kerncentrale dit direct aan de Leitstelle Emsland. Deze meldt dit direct door aan de Meldkamer Twente. Deze meldkamer alarmeert vervolgens, indien nodig, de Meldkamer Noord-Nederland (MkNN). De tijd die de doormelding in beslag neemt is niet exact te noemen, maar zal zeer kort zijn. Gelijktijdig aan of vrijwel onmiddellijk na het alarmeren van de Duitse hulpdiensten.

11. **Kunt u aangeven of er actuele rampenplannen bestaan binnen de veiligheidsregio Groningen, specifiek toegericht op de kerncentrale in Lingen? Zo niet, waarom niet? Bent u in dit geval van plan aan te dringen op het opstellen van deze plannen?**

Er is wettelijk gezien geen verplichting voor Veiligheidsregio Groningen om een rampbestrijdingsplan op te stellen voor de kerncentrale Emsland. Veiligheidsregio Twente (als 'A-regio', binnen 50 km van centrale) heeft samen met IJsselland en Drenthe wel een rampbestrijdingsplan opgesteld. Op korte termijn wordt gestart met het herzien van dat plan. Omdat in 2014 de contouren zijn aangepast en daarmee 70% van de provincie Groningen binnen de 100-kilometerzone van de kerncentrale valt, is Veiligheidsregio Groningen deelnemer aan de ontwikkeling van die herziening.

Daarnaast is door Veiligheidsregio/GGD-GHOR Groningen een nooddistributieplan voor jodiumtabletten in voorbereiding. Vanwege de aanpassing van de contouren in 2014 heeft het ministerie van VWS afgelopen oktober in een groot aantal gemeenten in Groningen jodiumtabletten verstrekt. Dit betrof een pre-distributie. Veiligheidsregio's moeten zorgdragen voor een plan op het gebied van nooddistributie. Voor wat betreft aanpak van de gevolgen van een calamiteit bij de kerncentrale beschikt Veiligheidsregio Groningen, net als voor andere mogelijke typen ongevallen, rampen en crises, uiteraard over een regionaal crisisplan en over een organisatie crisiscommunicatie die de alarmering van de bevolking en de informatievoorziening naar publiek en media coördineert en uitvoert.